

# A TENGERPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, péntek 1909. március 19.

63. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)  
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház 1. emelet

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.  
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.  
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

## DOLGOZZUNK!

Dr. Balogh Ernő orsz. képvis. márc. 15-iki beszédének folytatása.

Ki ne kívánná az ország függetlenségét? Nincs oly magyar ember; egyek volnánk ez igyekezetben. De ez nem elég. Törekednünk, küzdenünk kell annak megvalósításáért. Nem elég, hogy azt mondjuk: „Mily jó lenne, ha ez meglenne!” Vagy a mint sokszor halljuk vezetői politikusaink felől: „Ime ezt se bírják megvalósítani. Ezt sem csinálják meg.” Az a kérdés: „Miért nem csináljuk meg?” Más országokban ezt csinálja a nemzet minden tagja a maga szerényebb vagy előkelőbb körében. Edzett hadsereg áll e cél szolgálatában. Távol áll tőlem, hogy aktuális politikát csináljak e helyen. De nézzük csak, a szomszédban minden nagy kérdésnél talpra áll az egész nemzet. Ez volt nálunk a nagy baj 400 esztendő óta s azért nem vezethettek szabadságharcaink sem kellő eredményre, mert nem volt meg a szükséges ki- és összetartás.

A nagy nemzeti munkák evolúciók korszakát éljük most. Csak azok a nemzetek boldogulnak, amelyek nincsenek rászorulva szomszédaira. Feltétlenül evolucionálnunk kell nekünk is. Europa minden számottevő nemzete önálló államot alkotó nemzetté alakult már, mi vagyunk az egyedüliek, kik ezen processzuson még nem mentünk át. Vagy akarunk s törekedünk önálló nemzetté lenni vagy mondjunk le minderről. Egy kicsit sokat sirtuk el már a mohácsi vést, egy kicsit sokat szónokoltunk, egy kicsit sokat lelkesedtünk, de egy kicsit keveset dolgoztunk. (Általános helyeslés.)

Hogy egy ország mily nagy vagy mily kicsi, nem lényeges ahhoz, hogy nemzetté váljon. Látjuk Belgiumot, Hollandiát sőt a kis Luxemburgot is, melyek az önállóság és a jólét minden attributumával bírnak. Munkával s törekedéssel kitartással mindent el lehet érni. Az igaz, hogy nekünk sokkal nehezebb a helyzetünk, nincs rokonunk, nincs barátunk, aki velünk szimpatizálna vagy pláne szeretne bennünket. A saját két kezünkre vagyunk utalva, tehát cselekednünk kell magunknak.

Helyes és szükséges természetesen a mérséklet politikája is, de azért nem szabad folyton a halogatás útján maradnunk, mert a megalkuvás már majdnem egyenlő a lemondással. (Igaz! Ugy van!). Hogy az eredmény, amely munkánk nyomán támad, nem oly gyorsan áll be s a fejlődés nem oly rapid, az ne csüggeszzen el bennünket. Rámutathatók az olasz egység megteremtésére; századok munkája kellett hozzá, míg a hetedik vagy kilencedik századbeli longobard tartományok a mai egységes Olaszországgá alakultak át. Itt van a nagy német birodalom példája, évszázadok teltek el, míg császársággá fejlődött.

Hagyjunk fel végre a jelszavak politikájával. A lelkesedés még nem jelenti az erőt. Az

erő egyik legfontosabb tényezője a vagyon. Az a nemzet, amely tartaléktökével rendelkezik, a melynek családjai vagyonosak, okvetlenül eléri célját, mert kitarthat. Ez előtt más tényezőknek is meg kell hajolniuk, különösen ha ez az erő egységes. Ha vannak is különleges céljaink, a nagy célokban valamennyiünknek egyet kell értenünk. Egy táborban kell lennünk politikai értelemben is, hogy ez az ország szabad és független legyen. Ha ezt a nemzetet bármely tényező egy táborban találja, megakaszthatja esetleg ideig-óráig annak törekvéseit de meg nem hiúsíthatja őket.

Vannak természetesen az országnak oly részei, ahol különleges viszonyok forognak fenn mint például Fiumében. Nem ismerem az itteni viszonyokat, nem vagyok tisztában Fiume különleges kérdéseivel, de egyet érzek, hogy mi magyarok nem lehetünk itt csak vendégek.

A törvényes kötelék mellett a magyar nemzet áldozatkészsége bizonyítja, hogy nemcsak a szív, a szeretet jogán van közünk Fiuméhez, de hogy a magyarság büszkén vállalhatja magát itt házigazdának. De azért ne játszuk a gögös házigazdát sem, mert Fiume előre haladását, fejlődését csak úgy lehet biztosítani, ha kellő tapintattal, bölcsességgel egyeztetjük a különféle törekvéseket, oly módon, hogy annak az összesség lássa hasznát, s bekapcsoljuk ezt a várost a magyar állam vérkeringésébe. A magyar nemzet szíve vérevel táplálja Fiumét, illő tehát, hogy e város visszaadja ezt a tápláló erőt az anyaországnak, amelynek erős vérkeringésében kell, hogy Fiume is részt vegyen. Azt hiszem, hogy ez végre sikerülni fog.

Végtelen tisztelője vagyok az olasz nemzetnek és Dante zengzetes nyelvének. Kívánom, hogy a fiumei magyarság a nagy olasz kultúra közelében és benne élve recipiáljon annyit abból, amennyi hasznára válik, mert a magyar embernek e tekintetben mindig egészséges érzéke volt.

De azért a fiumei magyarságnak az a kötelessége, sőt legszentebb kötelessége, hogy magyar maradjon és mindent támogasson, ami magyar. Az olasz és magyar faj régi barátsága, ha mindkettő akarja — és a magyar akarja \*) — nagy erőt rejt magában és ezzel biztosítani lehet Fiume jövőndő nagyságát és fejlődését.

Egyről biztos lehet mindenki, arról t. i., hogy Fiumének a magyar államból való kiszakítására való minden törekvésnek a legerélyesebben ellent fogunk állani.

Ezek a gondolatok foglalkoztatnak engem a mai napon.

Ha mindjában összetartunk, ha az egész magyar nemzet egy táborban lesz, akkor ugyanazon szavakkal, amelyekkel D'Annunzio „Nave“-jét a világba engedte, mi is a világba

\*) Igaza van a képviselő urnak, a magyar akarja, csak hogy sajnós az olasz nem akarja. — A szerk.

bocsájthatjuk nemzeti aspirációink nemzeti nagyságunk hajóját: Ennek a hajónak a bordáit a lelkesedés hullámai fogják kergetni, kormányát az igazság angyala fogja őrizni. Hajósnépét, ha dolgozni fog, meg fogja edzeni az erő minden viharral szemben.

Páris cimerében egy a tengeren hánykódó hajó látható, alatta e jelmonddal: „Fluctuat nec mergitur“ Hullámzik, de el nem merül. Ha mindnyájan kivesszük részünket a munkából, ma magyar nemzet hajója hullámozgta, de el nem merülhet soha. Hogy így legyen, adja a magyarok Istene! (Percekig tartó tomboló taps és éljenzés.)

## UJDONSÁGOK.

Lapunk legközelebbi száma Szent Józsefnek, a magyar tengermellék védszentjének holnapi ünnepe miatt szombaton délután a rendes időben jelenik meg.

— Kossuth Ferenc köszönő távirata. Megírtuk, hogy a Fiumei Magyar Kör választmánya a március 15-iki ünnepély után üdvözlő táviratot küldött Kossuth Ferencnek, a függetlenségi párt vezérének. A táviratra tegnap a Magyar Kör elnökségéhez a következő sürgöny érkezett:

„Fiumei Magyar Kör

Köszönöm megemlékezésüket, emlékezzünk a multa és dolgozzunk a jövőért, erős hittel, törhetetlen akarattal

Kossuth.”

Itt említjük meg, hogy Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter lakásán fent járt tegnap Balogh Ernő orsz. képviselő, aki jelentést tett a fiumei magyarságnak gyönyörű és imponáló márciusi ünnepélyéről. Kossuth Ferenc örömmel vette tudomásul, hogy az ünnepélyen a fiumei magyarság köréből közel kétezen vettek részt.

— Kinevezés. A kereskedelemügyi miniszter Hajosi Barna magyar államvasúti mérnök fűtőházi főnököt a képkezelők és gőzkazánfűtők fiumei vizsgálóbizottságának rendes tagjává nevezte ki.

— Birkózóversenyek a Feniceben. Tegnap este a Fenice színpadon folytatódott a birkózóversenyek, amelyek a következő eredménnyel végződtek: Raicevich—Fössleitner között a mérkőzés eldöntetlen maradt. A második pár Gyengus—Hansen mérkőzésénél az utóbbi egy hibás supliás következtében kifecmitotta a bal karját s így ez a mérkőzés is eldöntetlen maradt, bár a magyar mester nagy fölényben volt ellenfelével szemben. A Schott—Mountans mérkőzésnél az utóbbi győzött 8 p. alatt karáthuzással. Végül Raicovics győzött Cristensen ellen 16 perc alatt fél nelsonnal.

— Háborús előkészületek Fiumében. Tegnap délután öt órakor 44 tartalékos tengerész utazott innen Pólába. A bucsuzó hozzá-

tartozók, több mint ezren az egész pályaudvart megszállták, úgy hogy az induló mozdonyt kétszer meg kellett állítani. Megható jelenetek játszódtak le.

Ma újabb közel 400 tartalékos behívóját küldte szét a katonai ügyosztály.

A hadvezetőség a raktárvállalattól kibérelte a 9-es raktárt esetleges sebesültek elhelyezésére. Holnapra pedig lefoglalta az Adriatársaság „Báró Kemény” és „Báró Fejérváry” gőzöseit katonai csapatok szállítására.

Érdekes, hogy a magyar kormány a szombaton induló „Slavonia” hajóhoz ideérkezett 19 éven felüli még be nem sorozott legények behajózását is táviratilag eltiltotta a hadvezetőség intézkedésére.

— **Az államvasutak tarifaemelése.** A kereskedelmi minisztérium a közel jövőben már közzé akarja tenni az államvasutak új teher- és gyorsáru díjszabását és életbe akarja lépíteni a fölemelt tarifákat. Az államvasutak igazgatósága most tárgyal az egyes érdekelt szakcsoportokkal, hogy őket a legfontosabb változásokról idejében értesítse es esetleges kivánalmait meghallgassa. Az általános szempontok közül, amelyek a kormányt tarifaemelésre indították az volt, hogy az államvasutak jövedelme a már megkezdett nagy beruházások következtében az öt év előtti állapottal szemben egy százalékkal csökkent és az a veszedelem forgott fenn, hogy a háromszáz milliós beruházási program végrehajtása után a jövedelmezőség teljesen illuzóriussá válik. A tarifaemelésnél azonban fölmerült annak a veszedelme, hogy az országból kifelé irányuló díjtételek emelése a mezőgazdaság, nemkülönben a nehéz viszonyokkal küzdő magyar ipar exportjának útjába gördít nehézségeket, másrészt pedig az ipar versenyképessége szempontjából el kellett kerülni azt is, hogy az ipar számára szükséges nagy külföldi tömegcikk, pl. szén, gyapot, fonalak, különböző ásványi anyagok befelé irányuló díjtételei emeltesse. E szempontok figyelembe vételével a minisztérium az igazgatóság javaslatára a belföldi díjtételek emelése mellett döntött. Az emelés az egyenlő megterhelés elvét tartva szem előtt, csaknem az összes árucsoportokra kiterjesztett. A hivatalos körök véleménye szerint a tarifaemelés, amely mm.-kint néhány fillért egy relációban sem halad meg, a mezőgazdaságra, iparra és kereskedelemre észrevehető megterhelést nem fog jelenteni; ellenkezőleg, minthogy a beruházási program keresztülvitelét van hivatva biztosítani, indirekte haszonnal fog járni. Míg ugyanis mostanáig akárhányszor előfordult, hogy a berendezések elégtelensége, mozdony és kocsihiány folytán a konjunkturákat akárhányszor nem lehetett kihasználni, az a tarifaemelés révén teljesen keresztülvitt beruházási program mellett nem fog előfordulni és a forgalom biztonsága ezt a pár filléres emelést megéri. A Máv szanalási akcióját azonban épenséggel nem látjuk a tarifa-emeléssel bevégezve. Mindenekelőtt az árubevallás legszigorubb ellenőrzését kell életbeléptetni s megszüntetni azokat a visszaéléseket, amelyeket a szállítási cégek, sőt egyes parágak vakmerően üznek. Szót lehetne ejteni persze adminisztráció reformjáról is de e részben úgy látszik még hosszú ideig kilátástalan a helyzet.

— **Izgatás a tengerparti szerbek között.** Triesztből jelentik a B. H.-nak: A dalmátországi és isztriai görög keleti lakosság közt lázas izgatás folyik, hogy háboru esetében az ausztriai és magyarországi szerbek a szerb zászló alá vonuljanak. Utazó kereskedők azt beszélnek, hogy a Drina határán a biztonság egészen megszűnt s mindenféle fegyveres bandák mutatkoznak, amelyek kétségteletlenül Dalmátországból és Isztriából csődültek oda.

— **A fiumei magyar színészet kérdése.** E címen a Pesti Hírlap tegnap számában a következőket írja: A kultuszminiszter figyelmébe ajánljuk azt a mozgalmat, amelyet a magyar színészet érdekében Fiume magyar társadalmá már hónapokkal ezelőtt megindított. Arról van ugyanis szó, hogy Fiumében, ahol az olasz színművészet legjelesebb képviselői aratják évről évre sikerüket, a magyar színészet szegényes deszkaszínházban, szegényes művészi erővel veszi fel a küzdelmet, amelyvel természetesen alaposan alatta maradunk annak a sikernek, amelyet a külföldi művészei szereznek maguknak. Ezen az állapoton végre-valahára változtatni kell. Nem az a kérdés áll itt előtérben, hogy a fiumei magyarság igényei leljenek kielégítést — bár ez is egyik fontos oldala az ügynek — hanem az főfeladat, hogy az örökösen hangoztatott fiumei „cöltura latina” mellett — amit, melleleg megjegyezve, csupán Olaszországból szállítanak Fiuméba — a magyar kultúra se legyen kénytelen pirulni. Dicséretes buzgalma a fiumei magyarságnak, hogy ily nemes célért küzd. Az Országos Vasutas Szövetség fiumei kerületének elnöke, Fodor Ármin kezdeményezésére ma már Fiume minden magyar egyesülete, sőt az ottani hivatalos körök is magukévá tették azt a gondolatot, hogy a fiumei színművészeti kérdésen — amelyet a Pesti Hírlap is oly sokszor sürgetett — javítani kell. Azt hisszük, legkésőbb az 1910-ik év során teljes kielégítést nyernek a fiumei magyarság kívánalmai.

Itt említjük meg, hogy Balla Kálmán színtársulatáról egy pozsonyi ember levele alapján a B. H. tegnapi számában a következőket írja:

A pozsonyi színház egyik tősgyökeres magyar, hazafias érzelmű látogatója küldött ma nyilatkozatot nekünk, mely súlyos kritikával illeti Balla Kálmán igazgatót és társulatát. A színház előadásai, úgymond, nem nyújtanak élvezetet, hanem csak boszantják a fizető közönséget, melynek nagy része sokszor felvonás közben hagyja el a színházat. A gyöngye társulattal néhány jó színész nem képes kerek, elfogadható előadást produkálni, olyant, a minőt Krecsányi, Szendrey, sőt Andorfi idejében élvezett a pozsonyi közönség. Nem csoda, ha a magyar üzletemberek s iparosok, még azok is, akik a német nyelvet nem a legjobban bírják, a német színigazgatót várják. A levelekből látjuk, hogy a pozsonyi színház kérdése nagyon elmergesedett s a pozsonyi magyar közönség egyik része védi, a másik része támadja és elítéli Balla Kálmán igazgatót. Mindenesetre a kultuszminisztérium s a színészi felügyelőség dolga, hogy sürgős információt szerezzen a színház állapotáról. Szakembereknek kell megtudniok, minők voltaképpen a színház előadásai s ha csakugyan jogosak a támadások, a bajokat mihamarabb orvosolni kell.

— **Az álszakállas ember.** Megirtuk tegnap számunkban, hogy a vasuti állomáson tegnapelőtt elfogtak egy titokzatos álszakállas embert. A rendőrségen most kiderült, hogy az illető Denipoti Mario 23 éves trieszti ember. Arra a kérdésre, hogy miért tett fel álszakállt, azt felelte, hogy itt időző kedvesét akarta megráfálni. A rendőrség Denipotit lefényképezette s képét elküldte a trieszti rendőrségnek. Most attól várja a választ s mindaddig Denipotit fogva tartja.

— **A zágrábi nagyszerb pör.** Zágrábból jelentik, hogy a tegnapi tárgyalást röviddel 9 óra előtt kezdték meg. Miután a védők még néhány kérdést intéztek Milics vádlotthoz, Zsifkovics Gajo vádlott kihallgatása következett. Ez épp úgy védekezett, mint az előbbi vádlottak és többek között sajnálta, hogy a szerb eszmét nem propagálta erősebben. Szimics szerb őrnaggyal, aki Topuskóban azt mondta: Nemsokára eljön az idő, amidőn ez az ország

szerbbé lesz és hogy akkor az öreg Ferenc távozhatik, a vádlott érintkezett. Bevallja azt is, hogy titkos puskaporraktára volt és évenként 8000 töltényt is eladott. Miután Hinkovics védő a kihallgatás folyamán többször állította, hogy a vádirat hamis, a törvényszék Hinkovics védőt a vádirat illetéktelen kritizálása miatt 30 korona pénzbüntetésre ítélte.

Ezután Petrovics Péter vádlottat hallgatták ki. Az illető már 1906-ban hazaárulás miatt vád alatt állott, de az eljárást ellene beszüntették. Amidőn az elnök arra való utalással, hogy politikai fejtegetésekbe bocsátkozik, megvonja tőle a szót, megtagadja a további kérdésekre a választ, amit az elnök jegyzőkönyvbe vétet. Ezután a déli szünet áll be.

A déli szünet után folytatták Zsifkovics vádlott kihallgatását minden lényegesebb incidens nélkül.

— **Angol turisták Fiumében.** A Cunard hajóstársaság „Slavonia” nevű gőzöse ma reggel érkezett meg Liverpoolból 60 angol turistával, kik ugyanezen hajóval utaznak vissza hazájukba.

— **Házasság a betegágyban.** Két érdekes házasság történt tegnapelőtt Fiumében. Egy Giurassov Károly nevű ember, ki azelőtt rendőr volt és a Cinquevicolli utca 3. sz. házában levő lakásában fekszik súlyos betegen, házasságot kötött egy Molan Jozefin nevű leánnyal.

A másik Löschnig János kertész, ki szintén betegen a kórházban fekszik s ott házasságot kötött Perko Anna kapusnővel.

— **Telefon forgalom.** A budapesti posta és táviratigazgatóság közhírré teszi, hogy egyfelől Budapest, másfelől Póla és Pisino osztrák távbeszélő-központok között március 3-tól kezdve helyközi távbeszélő forgalmat léptetett életbe.

— **Nagy lopás Triesztben.** Triesztben a napokban a via Capitellin levő Amadi Artur féle hentesüzletbe ismeretlen tettesek betörték és nagymennyiségű értékes hentesárut és pénzt vittek el. Az ellopott tárgyak értéke 2000 korona. Miután alapos a gyanu, hogy Fiuméba szöktek a tolvajok, a trieszti rendőrség értesítette a helybeli rendőrséget a lopásról.

— **Egy munkás balesete.** Bogomir Banich 23 éves benovaci illetőségű kőműves tegnap reggel 7 órakor a via Clotilde superioriön épülő Gerbaz-féle házban dolgozott egy állványon, mikor hirtelen elcsuszott és egyensúlyt veszítve 6 méternyi mélységbe zuhant. Munkástársai nyújtottak neki segílyt, s azután a mentők szállították a kórházba, hol az orvosok megállapították, hogy fején, valamint testének egyéb részein szenvedett súlyos sérüléseket s valószínűleg belsőleg is megsérült.

— **Hamis utlevél.** A rendőrség letartóztatta Toncovich Miklós 17 éves és Toncovich János 19 éves rokonokat, kik hamis utlevéllel akartak Amerikába vándorolni.

— **A kikötőből.** Március 18. *Érkezett:* „Brento” olasz gőzös Triesztből üresen; „Gisella” osztrák gőzös Calcuttából 500 bál jutával, 2200 zsák rizszel, 70 bál bõrrel és 150 tonna vegyes áruval; „Jadran” osztrák gőzös Metkovicból 130 tonna fával; „Bosnia” olasz gőzös Konstantinápolyból 7504 bál dohánynyal; „Kintail” angol gőzös Basinból 55,503 zsák rizszel; „Tyria” angol gőzös Liverpoolból 300 tonna vegyes áruval; „Slavonia” angol gőzös Liverpoolból 60 angol turistával; „Rákóczi” magyar gőzös Valenciából 265 tonna vegyes áruval; „Sempre avanti” olasz vitorlás Triesztből üresen; „Barbarigo” olasz gőzös Triesztből 1800 bál jutával és 5000 zsák cukorral.

*Indult:* „Adriatico” olasz gőzös Sebenicoba üresen; „Adria” magyar gőzös Marseilleba 320 tonna vegyes áruval; „Uno” svéd gőzös Tunisba üresen; „Columbia” osztrák gőzös Triesztbe 2100 tonna vegyes áruval; „Jadran” osztrák gőzös Metkovicba 120 tonna vegyes áruval; „Albania” osztrák gőzös Spalatóba üresen; „Lohee” orosz vitorlás Gibraltárba üresen; „Chiara” osztrák gőzös Patraszba 600 tonna fával.

## Távirat ◀ Telefon.

### A képviselőház ülése.

BUDAPEST, márc. 18. A képviselőház mai ülésén Justh Gyula elnököl.

Ülés előtt a házelnök hosszasan tanácskozott Wekerle miniszterelnökkel.

A megnyitás után elnök bejelenti, hogy Siegescu József, az ujonnan megválasztott országi képviselő még nem nyújtotta be mandátumát, miért is levélben szólította fel erre.

Ezután jelenti, hogy a képviselőház második bíráló bizottsága Ivánka Milán bazini mandátumát megsemmisítette. A Ház tudomásul veszi.

Kubik Béla több vicinális vasuti javaslat ügyében referál.

Ezután megválasztották a telepítési törvényjavaslat tárgyalására kiküldött 31-es bizottság tagjait.

Következett a Fejérváry kormány megbélyegzéséről szóló jelentés.

Visontai Soma előadó ismerteti a darabpontok alkotmányellenes működését, felolvassa a megbélyegző jelentést és kéri annak elfogadását. Felkiáltások: „Bitóra kell őket huzni! Gazemberek!”

Nagy György a vád alá helyezést követeli. Simonyi Sándor és Kmety Károly szintén a vád alá helyezést kívánják.

Az ülés folyik.

### Ultimátum és a monitorok.

ZÓLYOM, márc. 18. Forgács gróf a szerb kormányhoz intézett jegyzéket ma vagy legkésőbb holnap fogja átadni.

A monitorokat szombatra várják Zimonyba.

### Albóri Temesvárort.

TEMESVÁR, márc. 18. Nagy feltűnést keltett itt, hogy Albóri gyalogsági tábornok, a kiszemelt jövődő hadvezér számos főtisztelvel ideérkezett.

### Katonai személyváltozások.

BÉCS, márc. 18. A katonai rendeleti közlöny mai száma a közeli háboru eshetőségeire való tekintettel számos nyugdíjazást és feltűnő áthelyezéseket közöl.

### A helyzet megítélése Bécsben.

BÉCS, márc. 18. Az orosz jegyzék következtében, mely újból azt javasolja, hogy a boszniai kérdést nemzetközi konferencia elé vigyék s amiatt, hogy Oroszország vonakodik a többi hatalmakkal Belgrádban intervenálni, a helyzetet itt igen pesszimiztikusan ítélik meg. Ausztria-Magyarország nem ellenzi a konferenciát, de csak akkor küldi el oda képviselőit, ha a program minden pontja fölött egyetértő megállapodás jött előbb létre.

### A képviselőház folyosóján.

BUDAPEST, márc. 18. A képviselőház folyosóján csak a háborúról beszélnek. Mindenki biztosra veszi kitörését.

### Külföldi vélemény.

PÁRIS, márc. 18. A „Liberté” mai száma azt írja, hogy Ausztria-Magyarország a legközelebbi napokban megszállja Belgrádot.

A szerb generálisok készülődnek.

BELGRÁD, márc. 18. A tegnapi haditanács után az összes tábornokok elutaztak állomáshelyeikre.

### Behívott szerbek.

MÜNCHEN, márc. 18. Az összes itt élő szerb tartalékosokat sürgősen hazarendelték.

### A szerb haditerv.

LONDON, márc. 18. A Standard tegnapi száma az osztrák-magyar okkupáció esetén a következő szerb haditervet közli, amelyet a belgrádi haditanács állapított volna meg:

Mivel Románia semlegessége felől Szerbia biztos lehet, haderejének főtömegét, a keleti vagyis Timok-hadosztályt a belgrádi hadügyi kormány Negotin és Zajcsárnál akarja összpontosítani a Duna-divízió megerősítésére s ezzel a haderővel Szemendriánál készül ellenállást kifejteni, míg Belgrád környékén csak markirozná a hadműveleteket s úgy itt, mint Kragujeváczban is feladná a főhadiszállást, hogy a koncentrációt Nisben vihesse keresztül. Nisben volna a főhadiszállás, amely eddig is a Morava-hadosztályllyal fővédelmi vonalul szolgált Bulgária ellen. A Morava-, a Timok- és a Duna-hadosztályokat Nisben kívánja összevonni a hadvezetőség és úgy a támadás, mint a védekezés főleg a Drina-hadosztályra menne át, amely a középpont volna. Valijevo van kiemelve a hadműveletek alapjául a Délen, ahol, hála Törökország semlegességének, nem kellene semmitől sem félni. Novibazárból a szerb zászlók alá gyűlnének a komitácik s a Drina mentén számítani lehet Bosznia népének támogatására is, amely Lovnicza és Mokragora között a szerb hadseregnek megbecsülhetetlen segítségére lesz.

### Expresszvonat a váróteremben.

MONTREAL, márc. 18. Egy érkező expresszvonat, melynek elromlott a fékje berohant az állomási épületbe s azt teljesen romba döntötte. Öt utas meghalt s 24 életveszélyesen megsebesült. A kazán felrobbant s a mozdonyvezető és a fűtő szörnyen halt.

### A párisi táviró sztrájk.

PÁRIS, márc. 18. A sztrájk folytán a táviróforgalom szünetel. A sztrájkolók 4000 vezetőket elvágtak. A városban és a környéken katonaság őrzi most a vezetőkeket.

## Nyilt-tér\*).

A fiumei sütőmesterek egyesülete értesíti a n. é. közönséget, hogy csütörtöktől március 18-ától kezdve a kenyérrakak különként 4 fillérrel emelkednek; és pedig a négyes lisztből készült kenyér, a melynek kilója jelenleg 36 fillérrel kerül eladásra, ezentul 40 fillérbe fog kerülni. A nullás lisztből előállított s jelenleg 40 fillérrel árusított kenyér ára ezentul 44 fillér lesz, a 48 filléres finom kenyér kilója pedig 52 fillérbe fog a jövőben kerülni.

Ezen áremelkedésre kényszeríti a sütődetulajdonosokat a lisztárak állandó és erős emelkedése, a mennyiben az utolsó négy hónapban 36 koronáról 44 koronára ment fel egyes lisztfajok ára.

Az igazgatóság.

### Értesítés.

A Dreher Antal féle hírneves budapesti-kőbányai sörgyárak értesítik tisztelt vevőiket és a n. é. közönséget, hogy március 17-ikétől kezdve rövid ideig kimérésre kerül mérsékelt áron e hónapnak különlegessége, a kittäinó

### Szent-János Szalvátorsör

egy palackokban mint hordókbán. Előjegyzéseket és rendeléseket Fiuméba és környékére kizárólag az említett gyárak alulírott főraktárosánál és képviselőjénél lehet eszközölni.

Rupnick Emil

Ürményi tér 6. Telefon 226.

\* E rovatban közlöttékért a beküldő felelős. (A szerk.)

## Gyengéséget

még ha betegség után való szervi betegség is, könnyen le lehet győzni, valamint az egészséget és az erőt gyorsan s biztosan helyre lehet állítani a SCOTT-féle Emulsio által.

### Kényes iny és nyomor

a mely nem bírja el a közönséges csukamájolajat, a



### SCOTT-féle Emulsiot

eszményi gyógyszerként fogadja. Ehhez még az az előny is járul, hogy háromszorta táplálóbb, mint a közönséges csukamájolaj.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógyszertárban.

## Varieté Hotel Susak

Tulajdonos: Pesaro Vittorio  
naponta nagy előadás  
Teljesen új műsor.

== Csak néhány napig. ==

Zalay Lidia magyar szubrett; Herma Fernanda bécsi szubrett; Mariettas testvérek, ének, tánc; Mary Gordon bécsi szubrett; Petrovics Milán komikus; Ada Leruldis olasz énekesnő. The Original Leonardis. Jelenet egy londoni vendéglőben. N. Collins (élőképek.) A tükör. Az ima. Az idő. A kut és a vízfordónő. A gyertyatartó. A tánc. Dorell Franz olasz duett.

Karmester: Virdilio Virgili

Rendező: Venutti Nino.

== Nagyszerű látványosság! ==  
Kezdeté este 9 órakor. Belépti díj 1 kor.

## Magyar Vendéglő

Fiume, Riva Szápary

(az Ungaro-Croata irodája mellett.)

Kizárólag magyar konyha. Magyar borok. Kőbányai polgári sör.

Havi előfizetők felvétetnek.

Vendégszobák tengeri kilátással.

## Ujszülött gyermekek részére

az összes higienikus cikkeket rektáron tartom és pedig: Pelenkanadrág, flanelin alátétek, baby ingecskek, has- és köldökkötők, szoptatos dajkának való mellény, gyermekágy-kötők, fásli stb. Mindezen cikkeket higienikus Tetrá-szövetből készülték, a mely a nedvességet rögtön beszívja és a testét ilyformán mindig szárazon tartja.

VUJA M. Via Adamich.

## VARIETE INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte  
Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

## Dr. Pachany A. fogorvos

Fiume (Zmajč-ház) rendel Abbáziában (Villa Istria) minden hétfőn, szerdán, pénteken d. u. 3-C. Minden más időben Fiumében d. e. 9-12 és d. u. 2-6.

Fleischhacker C.

**tejcsarnoka**

és kávémerése a Piazza Elisabetta és Adamich utca sarkán, (az Adria palotával szemben).

**Gróf Pejacevics féle teavaj**

kizárólagos elárúsítása.

mindenkor frissen.

Tej, tejföl, túró és vaj

és **Tiszta akácméz**

nagyban és kicsinyben. TELEFON

Házi túró kgonként 48 fillóért.

**Ujságkihordó**

(asszony vagy leány is) jó fizetéssel azonnal felvétetik a Tengerpart kiadóhivatalában Vico del Ospedale Cas Wurzer I. em.

**„DE LA VILLE“**  
SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM  
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

Naponta a hírneves

**BARCZA JENŐ**

kaposvári cigányprimás zenekarának hangversenye.

Az átutazó és a helybeli magyarság legnagyobb és legkedveltebb találkozó helye.

TULAJDONOS:

**SZENTGYÖRGYI FERENC.**

Használt és új

**zsákok raktára.**

Bel- és külföldi gyártmányú új és használt zsákok vétele és eladása.

**Rupnik Emil**

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226.

**Catti György utóda**

cs. és kir. udvari szállító

**GYÓGYSZERTÁRA**  
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelésre azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalett-cikkek és szépitőszerek stb. stb.

Ritka alkalom! Csődtömegtől vásárolni

**tizezer női inget**

elegáns, finom minőségben svájci és à jour himzéssel helyszüke miatt mélyen az előállítási áron alul dronként K.1-75-ért utánvétellel küld szét

**Nehmer József** fehérművéség Krakkó  
Dietelgasse 57.K/11.**MOHOVICH C. A.**

FIUME Via Governo TRIEST Via Ponterosso 6

Alapított 1890-ben.

A látható irásu, világhírű

**Underwood írógépek**

vezérképviselete.

Modern irodaberendezések. - Amerikai butor.  
Másoló készülékek. - Mappák. - Bélyegzők. -  
Bádog- s email feliratok.

Mechanikai javító műhely.

**Cirkvenica**Palace Hotel **THERAPIA** Szanatorium.

Téli üdülőhely a magyar tengerparton, Fiume mellett.

Hajó-közlekedés naponta négyszer.  
Enyhe tengeri klíma. 120 szoba. Modern kényelem.

Penzió 7 koronától.

Tökéletes orvosi berendezések. Orvos **dr. Groó Béla.**

Prospektust küld:

**THERAPIA igazgatósága Cirkvenicán.**

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy a Corsia Deákon a pályaudvarral szemben levő

**Newyork kávéházat**átvettem. Jó magyar üvegborokkal, naponta frissen csapolt sörrel és kifogástalan kávéházi italokkal szolgálom minden időben. Éjjeli 2 óráig nyitva.  
**Esténként cigányzene! Figyelmes kiszolgálás!**Tisztelettel **DÖMÖTÖR JÁNOS.****KORONA VENDÉGLŐ**

MAGYAR KONYHA.

Fiume Deák korzó 30.

Különös figyelmébe ajánlja a n. é. közönségnek kizárólag magyarosan készített főztjeit. Naponta friss pörkölt és pusztai gulyás. Rostélyos, borjúszelet, sertéssült nagy adagonként 35 kr.

Előfizetők étlap szerint s kenyérral havi 24 frtért elfogadtatnak.

Magyar borok. — Kőbányai polgári sör. Tulajdonos: Ladányi György.

**A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak**  
részvénytársaságának.  
(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22.  
Jéggyár: Canale-utca, Steinmann-ház.**GYÓGYHATÁSÚ****DUPLA MALÁTA SÖR**

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládákban érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládákban

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova hához is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkori friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

ELSO FIUMEI

**RUHA - SANATORIUM**Corso prolungato (az Eden kávéház mellett)  
Ruhát vasalásra és javításra veszek. Olcsó havi előfizetés ellenében rendben tartom az egész ruhakészletet. 30 éves szakmabeli tapasztalatom van.

Szíves pátfogást kér

H. Schönberg ferfiszbé

**Női kalap divatterem**

Értesítem a n. é. közönséget, hogy üzletemet

**Corso 16. szám alá I. em.**

a városi torony mellett helyeztem a Legujabb párisi modellek és formák uagy választéka.

Tisztelettel WEISS FANNY Corso 16 (azelőtt Via Andrassy 13.)

**Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!**

„A Tengerpart” immár hatodik évfolyamába jutott és oly elterjedésnek örvend, a milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

„A TENGERPART” minden hirdetése eredménynyel jár.

Kiadóhivatal: Vico del Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg népszerűségét és olvasottságát.